

Häiasoag se te' ne tē ne kop la tög pāu se 'ou nohnoho

Work and Income la pō se' ma la häiasoag, ma kat 'es tēet ra 'ae nōnō garue ma

Nōnō ka 'ae kat pō 'e ra la garue, ne a'u'uq 'e ut garueag ta, ne garue ma aoa' he his 'es ta ka 'ou aoa' ne garue tuk ke se lop

- 'Äe la pō se' ma la pō 'e väeag monē te'is ne ta kāinag väeag monē hoi'ākit 'e 'ämisa la häiasoag.
- Nōnō ka noanoa la tög 'ou utut ne 'ae noho e ne 'ou tināu, ma 'ae pō se' ma la pō ta kāinag häiasoag fak monet - tape' ma se av ne 'ae nōnō garue la ma ne 'ou tög ta mut ne tuk se lopo.
- 'Ämis la pō tape' ma la häiasoag se 'ae la ao 'ou garue hoi'ākit ne la rak garue hoi'āk ma häiasoag se te' ne tē ne kop la tög la häiasoag la kamat ta 'ou garue fo'out.

Nōnō ka 'ae 'af'af ne kop la hoa' ta av het la kat garue ra 'e rēko 'af'af te'is COVID-19

Nōnō ka 'ae kel'āk hün se COVID-19, iaq tē pumuet la 'ae la fu' 'e 'ou hanue ta se avat ne 'ou rogrog ne aier'ākiget ne mou se 'af'af te'is la hö'ākim. Nōnō ka 'ae kat pō 'e ra la garue 'e hanue ta, 'ou ut garueag ta ne kampanē ta pō se' ma la far'āk se väeag monē te'is **Short-Term Absence Payment** la häiasoag la iris la togia 'aea.

Nōnō ka 'ae **rak'āk vāh** la noh pū'atā 'e rēko 'ae ne ta le' hoi'ākit ne 'ae noh häi'eleag vāh pō 'e COVID-19, ma 'ae kat pō 'e ra la garue 'e 'ou hanue ta, 'ou ut garueag ta ne kampanē ta la pō se' ma far'āk se väeag monē te'is **Leave Support Scheme** la häiasoag la noh tög ma 'aea.

Häifäegag ma 'ou ut garueag ta ne kampanē ta se te' ne häiasoag ne la pō la pō la 'ae la nat ke av pō 'ou tög ta. Nōnō ka 'ae **garue se 'ou pesneset** 'ae 'es ma kat pō 'e rā la garue 'e hanue ta, 'ae la pō tape' ma la far'āk se väeag monē 'i.

Nōnō ka pā 'es häiasoag se tög ne tē

Täe ke tē ne agtāu ma 'ou kāunohoag ta, ma 'on kāinag sal ma'oi pāu 'ämisa la pō la häiasoag se 'ae ma 'ou kāunohoag ta. 'Äe kat a'noa ra la 'es 'e väeag monē te'is 'benefit' la pō 'e häiasoag te'is, väeag monē te'is sää se iris ne togi kat ti' ra tape' ma. 'Ämis la pō la häiasoag 'e:

tēla'ā

tög ne nohnoho
(rent, mortgage, board)

tög ne mer ta, gas ta ma
tög ne tānū ne
a'mahmahan ne rī

tög ne tāku ma tāk
ne 'ala

Pā 'inea se mua

Ka nōnō ka 'ae år'āk ne 'ae kal pō 'e ra 'e väeag monē te'is, he' se 'ämisa la häifäegag se ökök ne sok se 'aea. 'Äe la pō la sākior se workandincome.govt.nz ma click se **Check what you might get**.

Pā 'inea rogrog hoi'āk

Sākior se workandincome.govt.nz

He' se **0800 559 009**,

he hif heta (7am) se he on heta (6pm) Manre se rān Lima ma 'e he val heta (8am) se he tā heta (1pm), 'e A'ita.

**MINISTRY OF SOCIAL
DEVELOPMENT**
TE MANĀTŪ WHAKAHIAITO ORA

WORK AND INCOME
TE HIRANGA TANGATA